

Fjerde tale om kvinden: Modehandleren

*Min sjæl raser når jeg tænker på
min opgave, hun skal ...
komme til at gå med
en ring i næsen*

Kierkegaard

Næppe havde Victor endt sin tale, førend Modehandleren sprang op, rev en vinflaske omkuld, der stod foran ham, og nu begyndte han således:

Vel talt kære drikkebrødre, vel talt, jo mere jeg hører Jer tale, desto mere forvisses jeg om, at i er medsammensvorne, jeg hilser Jer som sådanne, jeg forstår Jer som sådanne, thi sammensvorne forstår man langtfra.

Og dog, hvad ved i, hvad er Jeres smule teori, som i giver udseende af erfaring, Jeres smule erfaring, som i syr om til en teori, og endelig i hver anden stund tror I dog et øjeblik og hildes et øjeblik.

Nej jeg kender kvinden – fra hendes svage side, det vil sige jeg kender hende. Jeg skyr ingen forfærdelse i mit studium og skyr intet middel for at forvise mig om hvad jeg har forstået; thi jeg er en rasende, og rasende må man være for at forstå hende, og var man det ikke før, når man har forstået hende, bliver man det.

Som røveren har sit smuthul ved den larmende landevej, og myreslugeren sin tragt ved det løse sand, og kaperen sit skjulested ved det brusende hav, så har jeg min modebutik midt i menneske-vrimlen forførerisk, uimodståelig for en kvinde som venusbjerg for manden.

Her i en modebutik lærer man hende at kende, praktisk og fra grunden af uden al teoretisk ophævelse. Ja betydede moden ikke andet end at en kvinde i begærligheds brynde kastede alt af sig, så var det dog noget.

Men således er det ikke, moden er ikke åbenbar vellyst, ikke tolereret udsvævelse, men en uanstændighedens snig-handel, der er autoriseret som velanstændighed. Og som i det hedenske Preussen den giftefærdige pige bar en klokke, hvis ringen var til signal for mændene, således er en kvin-des eksistens på moden et evindeligt klokkespil ikke for udsvævende men for slikvorne vellystninge.

Man tror lykken er en kvinde, oh ja den er jo ustadig; men den er dog ustadig i noget, thi den kan give meget, for så vidt er den ikke en kvinde.

Nej, moden er en kvinde, thi moden er ustadighed i nonsens, der kun kender en konsekvens, at den altid bliver mere og mere pinegal.

En time i min butik er mere værd end år og dage udenfor, hvis man ønsker at lære kvinden at kende; i min mode-butik, thi den er den eneste i residensen, der er ikke tanke om konkurrence; hvem skulle vove en væddestrid med den, der ganske har ofret sig og ofrer sig som ypperste-præst i denne afgudsdyrkelse.

Nej der er ikke et distingveret selskab uden at mit navn er det første og det sidste, og der er ikke et borgerligt sel-skab, hvor jo mit navn, når det nævnes, indgyder hellig ærefrygt som kongens, og der er ingen dragt så vanvittig, at den jo, når den er fra min butik ledsages af en hvisken, idet den går gennem salen; og der er ikke en dame af byrd, der vover at gå min butik forbi, og ikke en borgerlig pige uden at hun går den sukkende forbi og tænker: Dersom jeg blot havde råd.

Nu hun var ej heller bedraget.

Jeg bedrager ingen; det fineste, det kostbareste leverer jeg, til de billigste priser, ja under prisen sælger jeg, såle-

des ønsker jeg ikke at vinde, nej jeg sætter årligt store summer til. Og dog vil jeg vinde, jeg vil det, jeg giver min sidste 'hvid', dvs. sølv mønt, hen for at bestikke, for at underkøbe modens organer, at mit spil kan vindes.

Det er mig en vellyst uden lige at tage de kosteligste *tøjer*, dvs. materialer, frem, at skære til, at klippe ægte brüslers-kniplinger ud, for da at danne en narredragt, jeg udsælger til de billigste priser, ægte stoffer og på moden.

I tror måske, at det kun er i enkelte øjeblikke hun ønsker at være på moden.

Langtfra, hun vil det altid, og det er hendes eneste tanke. Thi kvinden har ånd, men den er anbragt ligeså godt som den forlorne søns midler, og kvinden har refleksion i ubegribelig høj grad, thi der er intet så helligt, at hun jo i samme nu finder det *kommensurabelt*, dvs. som kan måles med samme mål, for pynten, og pyntens fornemste udtryk er moden; hvad under at hun finder det *kommensurabelt*, thi moden er jo det hellige; og der er intet så ubetydeligt, at hun jo atter ved at bringe det i forhold til pynten, og pyntens ide-løseste udtryk er moden; og der er intet, intet i hele hendes påklædning, ikke det mindste bånd, uden hun har en forestilling om dets forhold til moden, og uden hun øjeblikkeligt opdager, om den forbigående dame har bemærket det; thi for hvem pynter hun sig, uden for andre damer!

Brüslers-kniplinger, som Kierkegaard omtaler i Modehandlers Tale, er Kniplinger fra Bruxelles. Disse kniplinger er af en særlig fin kvalitet og efterspurgt i hele Europa. De er derfor også meget dyre.